

Tjedan ravnopravnosti spolova: izrazito velika diskriminacija žena s invaliditetom

Europski tjedan ravnopravnosti spolova 2022. obilježen je od 24. do 30. listopada. Tijekom ovog tjedna nekoliko odbora i izaslanstava Europskog parlamenta organiziralo je sjednice na kojima su se bavili pitanjima rodne ravnopravnosti u područjima svojih politika. Europski institut za ravnopravnost spolova održao je i prvi Forum o ravnopravnosti spolova.

Rodna su pitanja posebno važna zarad Europskog foruma osoba s invaliditetom. Žene i nebinarne osobe s invaliditetom suočavaju se s nerazmjernom diskriminacijom i marginalizacijom. Susreću se s diskriminacijom temeljenom na spolu, diskriminacijom na temelju invaliditeta, a uz to i specifičnim oblicima diskriminacije koji proizlaze iz intersekcije njihovih marginaliziranih identiteta.

Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE) predstavio je Indeks ravnopravnosti spolova 2022., koji uključuje podatke razvrstane prema spolu i invaliditetu. Neki naglasci ove studije uključuju:

- zapošljavanje: samo 20% žena s invaliditetom zaposleno je s punim radnim vremenom, što je znatno niže od muškaraca s invaliditetom (28%), žena bez invaliditeta (48%) i muškaraca bez invaliditeta (64%);
- financijski status: žene s invaliditetom zarađuju mnogo manje te imaju mnogo

manji raspoloživi prihod od muškaraca s invaliditetom ili osoba bez invaliditeta (23% žena s invaliditetom je u opasnosti od siromaštva);

- obrazovanje: samo 15 % žena s invaliditetom završi tercijarno obrazovanje, prema čemu su iza osoba bez invaliditeta i muškaraca s invaliditetom;
- obiteljske obveze i obveze skrbi: 78% žena s invaliditetom svakodnevno obavlja kućanske poslove, što je stopa usporediva sa ženama bez invaliditeta i puno veća od muškaraca s i bez invaliditeta (40% i 30%);
- zdravlje: 9% žena s invaliditetom ima nezadovoljene zdravstvene potrebe, što je brojka koja je usporediva sa slučajem muškaraca s invaliditetom (8%) i mnogo veća od žena i muškaraca bez invaliditeta (3% i 2%).

Europski forum osoba s invaliditetom u zagovaračkim se procesima, između ostalog, fokusira na sljedeće teme: rješavanje problema nejednakog zapošljavanja žena s invaliditetom, osiguravanje uključenosti osoba s invaliditetom u EU Direktivu o borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, borbu protiv trgovanja osobama s invaliditetom te bolji i inkluzivniji probir i liječenje raka – uključujući rak dojke.

(Izvor: www.edf-feph.org)

Europska zdravstvena unija za jačanje zdravstva na razini Unije

Vijeće je donijelo uredbe kojima se dovršava izgradnja europske zdravstvene unije. Riječ je o Uredbi o ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju, Uredbi o proširenju mandata Europskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC) i Uredbi o okviru za izvanredna stanja kojom se dodjeljuju dodatne ovlasti europskom Tijelu za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize (HERA). Novim se propisima upotpunjuje europska zdravstvena unija i pruža snažan pravni okvir za poboljšanje kapaciteta Unije u ključnim područjima prevencije, pripravnosti, nadzora, procjene rizika, ranog upozoravanja i odgovora.

Potpredsjednik za promicanje europskog načina života Margaritis Schinas pozdravio je donošenje tih uredbi riječima: „Veliko je postignuće da je Vijeće danas donijelo tri uredbe kojima se jača okvir Unije za zdravstvenu sigurnost. Ti novi propisi pokazuju da možemo zajedno napredovati, i to odlučno i brzo. Provodit će se uz financijsku potporu u okviru programa „EU za zdravlje” i Mehanizma za oporavak i otpornost kako bi se osigurali otporniji zdravstveni sustavi u cijeloj Uniji. Suradnja i solidarnost ključne su za izazove koji nam predstoje“.

(Izvor: www.ec.europa.eu)

Donošenje Uredbe o ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju značit će da će Unija na raspolaganju imati:

- robustan model za planiranje pripravnosti i cjelovitiji sustav nadzora;
- bolje kapacitete za točnu procjenu rizika i ciljani odgovor;
- pouzdane mehanizme za zajedničku nabavu zdravstvenih protumjera;
- mogućnost donošenja zajedničkih mjera na razini Unije za suočavanje s budućim prekograničnim prijetnjama zdravlju.

U cilju učinkovitog djelovanja za vrijeme izvanrednih stanja u području javnog zdravlja, Uredbom o okviru za izvanredna stanja omogućit će se osnivanje Odbora za zdravstvene krize u okviru HERA-e, a Odbor će biti zadužen za brzu koordinaciju opskrbe i pristupa medicinskim protumjerama na razini Unije. Također, osnaženi ECDC neće samo izdavati preporuke državama članicama u pogledu pripravnosti za prijetnje zdravlju, već će i voditi novu mrežu izvrsnosti referentnih laboratorija EU-a i osnovati radnu skupinu EU-a za zdravlje za brze zdravstvene intervencije u slučaju izbijanja bolesti velikih razmjera.

Parlament EU glasao o centru AccessibleEU

Europski parlament je 4. listopada raspravljao i odobrio samoinicijativno izvješće zastupnice Langensiepen o centru AccessibleEU. Izvješće je odobreno velikom većinom (sa 611 glasova od 623 glasača). Nekoliko zastupnika, uključujući članove Međuskupine Europskog parlamenta za osobe s invaliditetom, sudjelovalo je u raspravi.

Glavne točke istaknute u raspravi bile su:

- potreba da se Centru dodijele znatni financijski i ljudski resursi;
- uključivanje osoba s invaliditetom u rad Centra;
- usredotočenost na potporu nacionalnim vladama i vlastima, posebno kroz uspostavu nacionalnih središta pristupačnosti;
- utiranje puta za Agenciju EU-a za pristupačnost.

Zastupnica Langensiepen otvorila je raspravu naglašavajući da bi povjerenici EU-a trebali biti uključeni u ovaj Centar – ne samo povjerenica EU-a za jednakost Helena Dalli, već posebno povjerenik Thierry Breton, zadužen za unutarnje tržište. Istaknula je potrebu provedbe postojećeg zakonodavstva o pristupačnosti te dodala kako Centar treba:

- dati jasne smjernice vlastima;
- uskladiti politike država članica i „brzine provedbe“;
- organizirati horizontalne programe obuke za povećanje stručnosti u vezi pristupačnosti;
- ojačati koordinaciju i suradnju između svih aktera.

Sljedeći je govor održala povjerenica EU-a za jednakost Helena Dalli, koja je zahvalila zastupnici Langensiepeni na izvješću. Također je podsjetila da odredbe o pristupačnosti predstavljaju obvezu za EU i države članice kao stranke UN-ove Konvencije o pravima osoba s invaliditetom. Zatim su svoja izlaganja održali drugi parlamentarci. Događaj je zaključila zastupnica Langensiepen izjavom kako će „budućnost biti pristupačna“. Europski forum osoba s invaliditetom pozdravlja ovo izvješće i nada se da će pozitivno utjecati na rad budućeg centra AccessibleEU.

(Izvor: www.edf-feph.org)

